

KONSULTATSIOON

ETKRI määruse läbivaatamine (Euroopa territoriaalse koostöö rühmitus)

Käesolev konsultatsioon on olnud Regioonide Komitee, Euroopa Liidu Nõukogu eesistujariikide kolmiku (Hispaania, Belgia, Ungari), Euroopa Komisjoni ja INTERACTi programmi ühine algatus. Konsultatsiooni eesmärk on koguda ETKRi käsitleva määruse (EÜ) nr 1082/2006 läbivaatamiseks liikmesriikide, juba loodud ja loodavate ETKRide, kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ning muude sidusrühmade arvamusi. Konsultatsioonis keskendutakse peamiselt nendele õigusloome aspektidele, mida tuleks määruse teksti järgmise läbivaatamise ajal parandada või muuta, ning analüüsitakse selle õigusakti lisandväärtust ja võimalusi. Konsultatsiooniga alustati 3. mail 2010 Hispaanias Cáceresis ja sellekohane teave avaldati Regioonide Komitee ETKRi portaalis; arvamusi oli võimalik esitada 20. juulini.

Saabunud tagasisidet on võetud arvesse 2011. aasta alguses valmivas Regioonide Komitee omaalgatuslikus arvamuses teemal „Uued väljavaated ETKRi määruse läbivaatamisel”¹ ja institutsioonide edasises õigusloomealases töös. Määruse (EÜ) nr 1082/2006 kohaselt edastab komisjon hiljemalt 1. augustiks 2011 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande määruse kohaldamise kohta ning vajaduse korral ettepanekud määruse muutmiseks.

¹

CDR 100/2010, raportöör Alberto Nuñez Feijoo (EPP/ES), Galicia piirkonna juht.

Tänuavaldused

Regioonide Komitee soovib tänada järgmisi ühises konsultatsioonis osalenud partnerite meeskondi.

ELi eesistujariikide kolmik Hispaania, Belgia, ja Ungari:

Julián Talens Escartí, Hispaania alaline esindus ELi juures
Estanislau Vidal-Folch de Balanzó, Hispaania alaline esindus ELi juures

Barbara Boutriau, Belgia alaline esindus ELi juures
Thierry Delaval, Belgia alaline esindus ELi juures
Maarten Goris, Belgia alaline esindus ELi juures

Dr Gábor Sonkoly, avaliku halduse ja justiitsministeerium, Ungari Vabariik
Dr Katalin Fékéte, avaliku halduse ja justiitsministeerium, Ungari Vabariik
Dr Anna Kerékgyártó, avaliku halduse ja justiitsministeerium, Ungari Vabariik
Gabriella Iglói, Ungari alaline esindus ELi juures

Euroopa Komisjon:

José Antonio Ruiz de Casas, regionaalpoliitika peadirektooraat
Dirk Peters, regionaalpoliitika peadirektooraat

INTERACT:

Elise Blais, Interacti Viini büroo

Suur tänu kõigile vastajatele nende väärtusliku panuse eest.

Täpsema teabe saamiseks külastage palun ETKRi portaali Regioonide Komitee veebilehel:

www.cor.europa.eu/egtc
egtc@cor.europa.eu

© Regioonide Komitee, 2010

Järelduste kokkuvõte

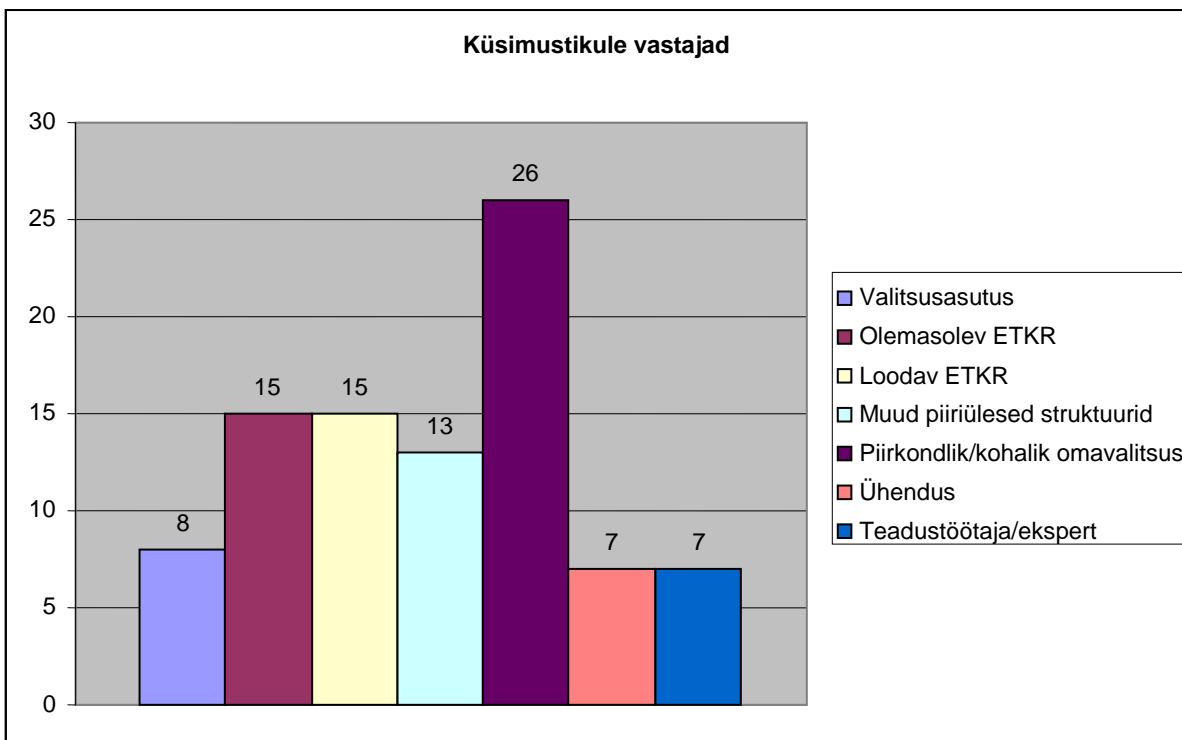
- Konsultatsioon äratas suurt huvi. **Saadud 91 vastusest** 15 tulid olemasolevatelt ETKRidelt (praeguseks on kokku loodud 16 ETKRi) ning veel 15 vastust tulid loodavatelt ETKRidelt. **Peaaegu kõik ETKRi sidusrühmad vastasid küsitlusele.**
- Vastajate arvates **tuleb määrust muuta** ja peamist tähelepanu tuleb pöörata ETKRide tegevuse ja nende loomise lihtsustamisele.
- Peamine õiguslik küsimus seisneb **liikmesriikide seadusandluse erinevuses**. Eelkõige puudutab see olemasolevate ETKRide erinevat õiguslikku seisundit, mis tuleneb erisugustest otsustest, mida liikmesriigid on langetanud määrusega lubatud riikliku rakendamisprotsessi käigus. Teatatud on ka raskustest kokkulepete ja põhikirjade sisu määratlemisel ning nende heakskiitmismenetlusel. Üldiselt on vaja menetlusi lihtsustada.
- Euroopa ja liikmesriigi tasandil valitseb vajadus **teabe, teabevahetuse ja tehnilise abi** järele. Vastanud pooldavad üleeuroopalist struktuuri ja avaldavad toetust koostöövõrgustike loomisele, teabevahetusele ja toetusele, mida Regioonide Komitee pakub.
- Enamik vastanutest juhtis tähelepanu sellele, et ETKRid peaksid saama ise oma **personali** värvata ning määratleda kohaldatava õiguse. Üks peamine õiguslik mureküsimus seondubki personaliga.
- Enamik vastanutest on selle poolt, et lubada **eraõiguslikel isikutel ETKRides osaleda**, kuid üksnes kindlaksmääratud tingimustel.
- **Kolmandate riikide** asutuste osalemise küsimus osutab ilmsele erinevusele liikmesriikide ning sidusrühmade (ETKRid, kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused, liidud ja eksperdid) seisukohtades. Esimeste arvates tuleks kolmandate riikide osalemist piirata, teiste arvates tuleks aga praegused sätted läbi vaadata ja kehtestada paindlikumad tingimused.
- Enamik vastanutest suhtub väga positiivselt sellesse, et ETKRid tegutsevad **juhtiva asutuse** ja ühise tehnilise sekretariaadina, kuna selles väljendub subsidiaarsuse põhimõte. Mõned riigiasutused ei soovi projektijuhtimist delegeerida. ETKRide kasutamine Euroopa territoriaalse koostöö projektide rakendamisse pakub mitmeid eeliseid, ent peamine probleem on seotud ETKRide abikõlblikkusega.
- ETKRide ülesannete hulka kuulub mitmeid tegevusi. Praktikas võtavad ETKRid kas tegevuse kooskõlastaja ja koostööstruktuuri rolli või on nende näol tegu uue valitsustasandiga.
- Vastanute arvates on ETKR on Euroopa Liidu peamine **territoriaalse ühtekuuluvuse** teostamise õiguslik vahend. Teggu on samuti **mitmetasandilise valitsemise** laboriga, millega luuakse kahetasandiline teabekanal ja mis toimib alt-üles põhimõttel. ETKR võib aidata kaasa ka mitmesuguste piiriprobleemide lahendamisele.

1. Osalemine

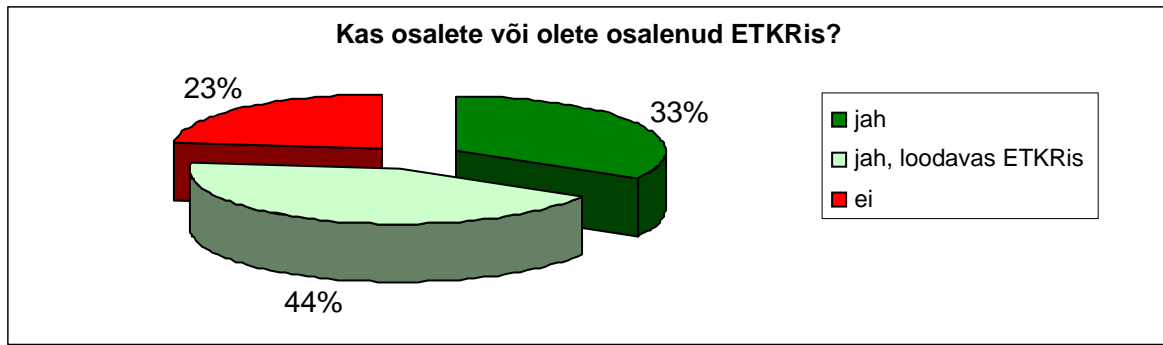
Regioonide Komitee sai küsimustikule 91 vastust. See tõestab, et ETKRi vastu tuntakse suurt huvi ja kogutud andmed on väga esinduslikud. Osalesid peaaegu kõigi olemasolevate ETKRide sidusrühmad.

Vastajate jaotus on järgmine.

- 15 ETKRi olemasolevast 16st.
- 15 loodavat ETKRi.
- 13 muud piiriülest struktuuri (peamiselt euroregioonid).
- 26 kohalikku ja piirkondlikku omavalitsust.
- 8 riigi valitsused (7 liikmesriiki ja Šveits).
- 7 ühendust, sh Euroopa Piiriregioonide Assotsiatsioon, Euroopa Piirkondade Assamblee, *Mission Operationnelle Transfrontalière* (MOT) ja Central European Service for Cross Border initiatives.
- 7 vastust ekspertidelt ja sidusrühmadelt, sh INTERACTilt.

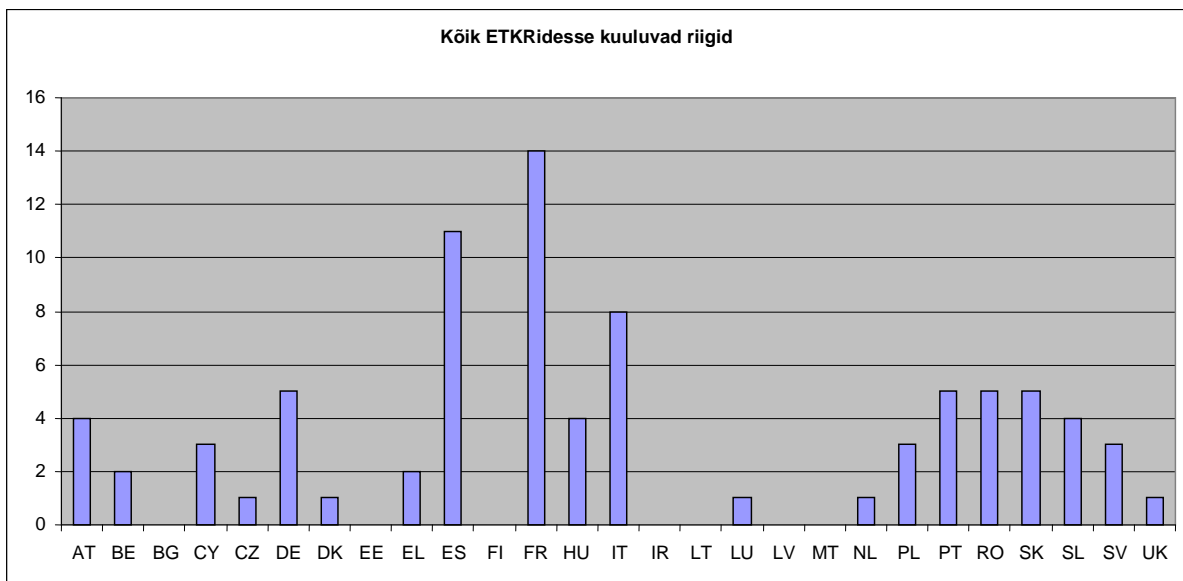
Tabel 1. Küsimustikule vastajate jaotus.

Tabel 2. ETKRides osalevate piiriüleste, piirkondadevaheliste ja riikidevaheliste struktuuride osakaal vastajate hulgas.

Geograafilisest ulatusest rääkides tuleb tõdeda, et otseselt või kaudselt osales konsultatsioonis 23 liikmesriiki. Selgesõnaliselt pole nimetatud Bulgaariat, Iirimaa, Lätit ja Maltat, ehkki nende riikide esindajate osalemine pole ühenduste kaudu välistatud. Osalejaid oli rohkem riikidest, kus on olemas ETKRid.

Loodud või loodavad ETKRid esindasid 20 liikmesriiki. Bulgaaria², Eesti, Soome, Iirimaa, Läti, Leedu ja Malta pole teatanud mõnes ETKRis osalemisest. Kõige rohkem vastuseid saabus Prantsusmaa (14), Itaalia (11) ja Hispaania (8) olemasolevatelt või loodavatelt ETKRidelt.

Tabel 3. ETKRide partnerite riiklik kuuluvus.

2

Regioonide Komiteele teadaolevalt osaleb Bulgaaria kahes ETKRi projektis. Need projektid vastamises ei osalenud.

Mis puudutab kolmandaid riike, siis ühel loodaval ETKRil on partnerid Horvaatias ja teisel Ukrainas; ühel euroregioonil on partnerid Norras ja teisel Šveitsis; Šveitsi valitsus on osalenud otseselt; oma vastused on saatnud üks Šveitsi kanton ja üks Horvaatia piirkond; üks ekspert on šveitslane.

Kokkuvõttes oli tegelik küsitluses osalemine ulatuslikum, kui eespool nimetatud arvud näitavad, sest mõned struktuurid koostasid oma vastused oma partnerite ja sidusrühmade (INTERACT, millel on u 30 osalevat organisatsiooni) vastuste alusel.

2. Konsultatsiooni struktuur

Konsultatsioon hõlmas kvalitatiivseid ja kvantitatiivseid küsimusi, mis puudutasid järgmist:

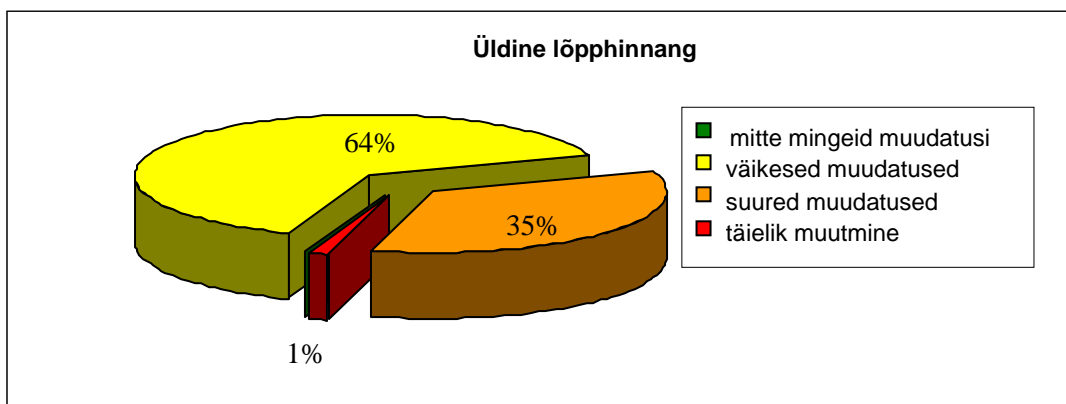
- ETKRiga seotud õiguslikud aspektid, sh määrus (EÜ) nr 1082/2006 ja selle rakendamine liikmesriikides. Õiguslikud ja poliitilised soovitusel ETKRi tugevdamiseks;
- ETKR ja Euroopa territoriaalne koostöö;
- ETKRi kogemused, nende täidetud ülesanded, esilekerkinud takistused ja edasine areng;
- ETKRi roll Euroopa integratsioonis.

Mõned vastajad esitasid ametliku seisukoha. Nende sisu on liidetud vastuste kvalitatiivsetesse aspektidesse, kuid mitte kvantitatiivsesse statistikasse.

3. Õiguslikud aspektid

➤ Üldhinnang

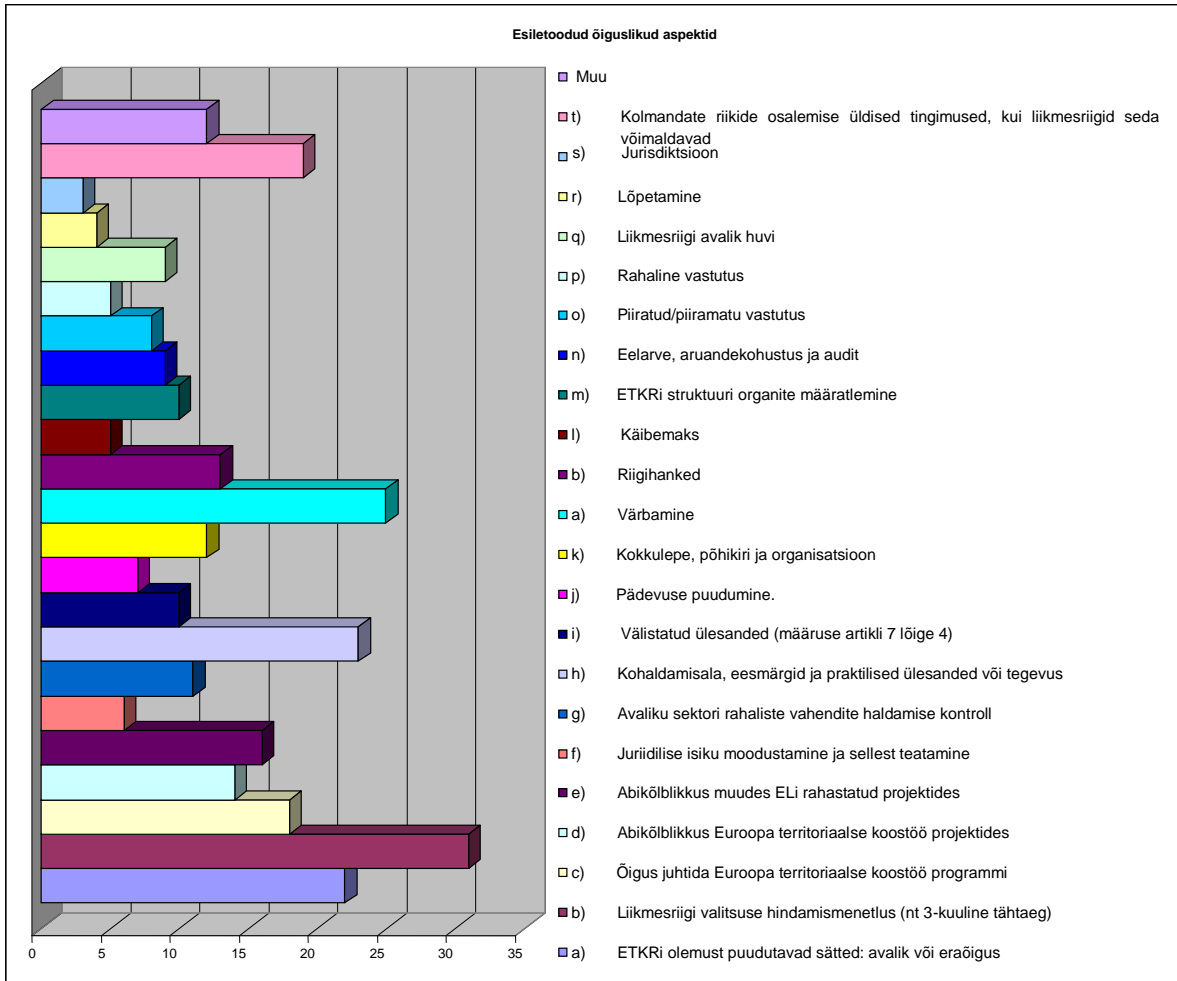
Keegi ei arva, et „mitte mingeid muudatusi” ei ole vaja. 64 % vastanute hinnangul vajab määrus (EÜ) nr 1082/2006 „väikeseid muudatusi”, ülejäänud arvavad, et muudatused peaksid olema „suured” (35 %) või tuleb „täielikult muuta” (1 %), sest neile teeb muret üks või kaks peamist küsimust. Erinevatel kohtumistel, arvamisdokumentides ja küsimustikes esile tulnud arvamus on, et muudatusi on vaja ETKRide tegevuse lihtsustamiseks ja parandamiseks, kuid need ei peaks mõjutama keskseid elemente, ja et seni erinevate ETKRide ja liikmesriikide tehtud tööd ei tohi õigusaktide põhjaliku muutmisega seisata.

Tabel 4. Vastajate hinnangud sellele, milliseid muudatusi ETKRi õigusraamistik vajab.

➤ Peamised esiletoodud õiguslikud aspektid

Peamised probleemsetena esiletoodud õiguslikud aspektid on seotud erinevustega liikmesriikide õigusaktide vahel, neile järgnevad jurisdiktsiooniküsimused (peamiselt riigi õigus, milles ETKR luuakse, mis reguleerib värbamist, hankeid ja käibemaksu), kokkuleppe ja põhikirja koostamise menetlused ja kolmandate riikide asutuste osalemine (vt lisa joonis 1).

Tabel 5. Peamised probleemsetena esiletoodud õiguslikud aspektid määruses (EÜ) nr 1082/2006.

Määruse artiklis 2 sätestatud kohaldatavat õigust käsitlevates sätetes eelistatakse selle riigi õigust, kus ETKR on loodud. See tekitab probleeme juhtudel, kui seda õigust kohaldatakse muudest riikidest pärit töötajate, muudes riikides läbiviidud riigihangete ja teatud ulatuses ETKRi eelarveliste kohustuste suhtes.

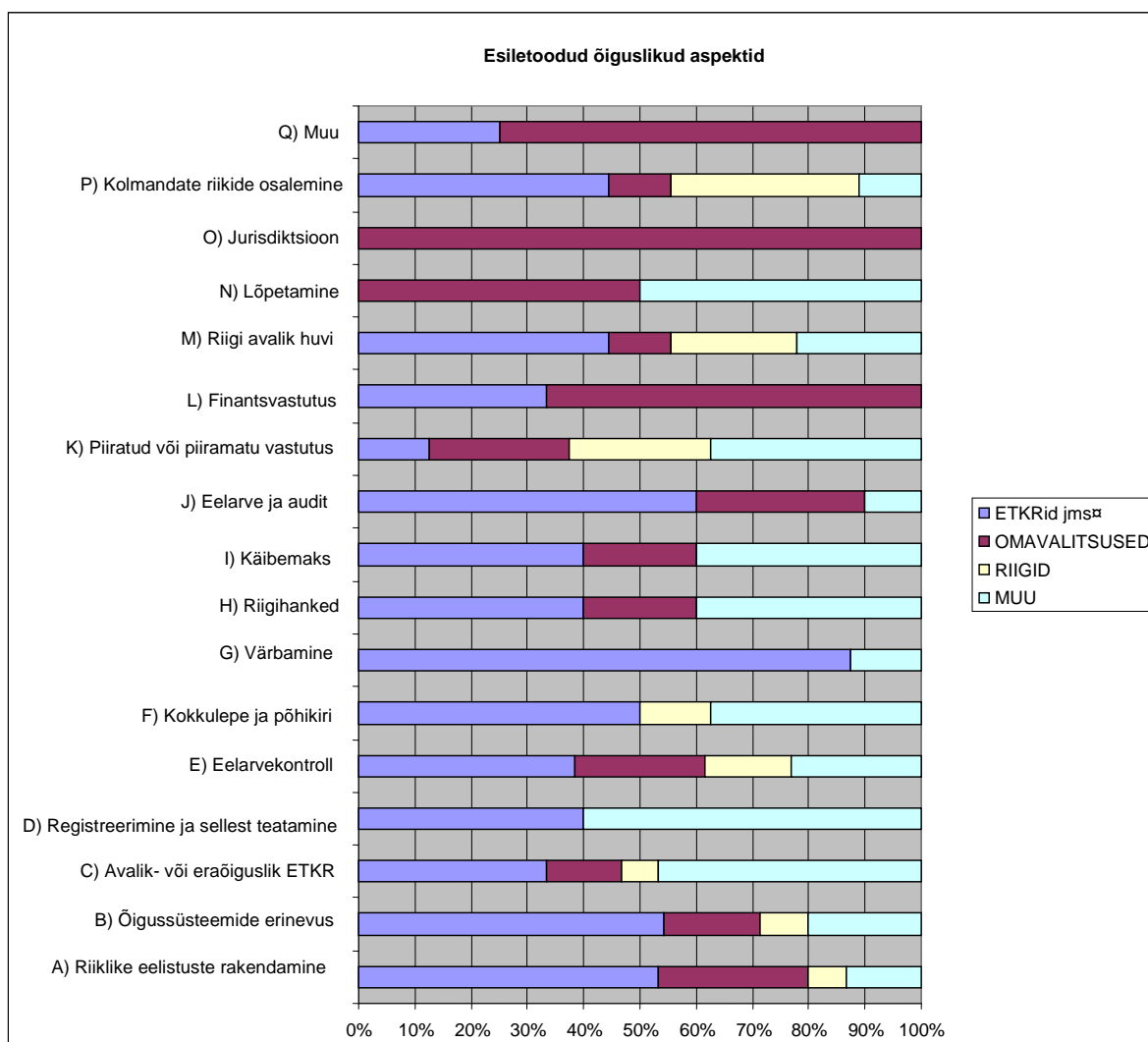
Asjaolu, et määrus võimaldab liikmesriikidel määruse riikliku rakendamise protsessis võtta vastu erinevaid otsuseid, on toonud kaasa erinevused õiguslikus seisundis (avalik või eraõigus, piiratud või piiramatu vastutus), nii võib kord kahes naaberriigis radikaalselt erineda: Sloveenia ETKRid on eraõiguslikud isikud, Itaalia ETKRid on avalik-õiguslikud; Tšehhi Vabariik ei luba piiratud vastutusega ETKRe, kuid Poola on keelanud piiramatu vastutuse; Prantsusmaa käsitleb ETKRe kui Prantsuse õiguses määratletud *syndicats mixtes*'e, seega praktikas peavad kõik Prantsuse partneritega ETKRid olema asutatud Prantsusmaal. Itaalia ETKRide kestus pole tähtjatu.

Enamik ETKRe, piiriüleseid struktuure, kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi ning ühendusi rõhutavad vajadust ühtlustada riiklikud normid, nõudes naaberriikide vahelist eelnevat kooskõlastamist või piirates määrusega riikidele antud valikut.

Paljudel vastajatel oli raskem määratleda, mida kokkulepe ja põhikiri peaksid sisaldama, ja sellest tuleneb mittevajalik kordamine. Mõned märkisid, et põhikirja muutmise, uute liikmete ETKRi võtmise ja varasema koostööststruktuuri alusel uue ETKRi loomise korda tuleks lihtsustada. Ja lõpuks, lisada tuleks sätted ETKRi likvideerimise ja tegevuse lõpetamise kohta.

ETKR peab asjaomastelt riikidelt nõusoleku saama ja selleks on olemas menetlus. Küsitlusele vastanud märkisid, et kolmekuulisest tähtjast peetakse harva kinni ja et liikmesriigi „riiklik huvi” pole selgelt määratletud, nii et see võib viia meelevaldsete keeldudeni ETKRi loomisel.

ETKRi liikmesriikidepoolse rakendamise osas juhtisid vastanud taas tähelepanu siseriiklike õigusaktide puudulikule ühtlustamisele; ka riikide valitsuste sisemised nõusoleku andmise menetlused võivad olla väga kohmakad, hõlmates mõnikord mitut ministeeriumi ja riikidevahelisi konsultatsioone, nii et kolmekuulisest tähtjast peetakse üliharva kinni.

Tabel 6. Määruses esiletoodud õiguslike aspektide jaotus vastajate tüüpide lõikes.

Loamenetlusega seoses väljapakutud lahendused seisnevad peamiselt määruse muutmises, et tagada riikidevaheline suhtlus, nii et liikmesriikide lube väljastavad asutused saaksid nõusoleku ühistes alustes kokku leppida, kuulates samas ära ka ETKRi partnerid. Muude väljapakutud muutuste hulgas on kolmekuulise tähtaja siduvaks muutmine, sh vaikimisi nõusoleku andmine ja võimalus vaidlustamiseks ELi tasandil. Lõpetuseks, „riikliku huvi” mõiste võib määratleda olemasolevate kohtulahendite alusel. Tehti ettepanekuid võimaluse kohta vaidlustada nõusoleku andmisest keeldumise otsus Euroopa Komisjonis või Euroopa Kohtus.

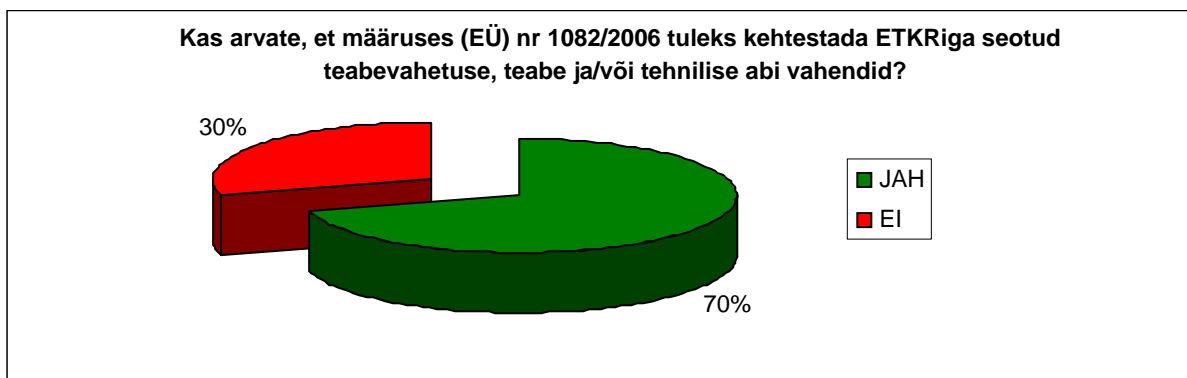
Mõnes vastuses tehti ettepanek, et Euroopa Komisjon ja Regioonide Komitee peaksid määratlema, kuidas neile tuleks uute ETKRide loomisest teatada. Euroopa Liidu Teatajas avaldamise kohta palutakse selget teavet, mõnevõrra ei olda nõus asjaoluga, et praegu avaldatakse teated S-seerias, ja tehakse ettepanek, et dokumendid avaldataks terviklikul kujul, nii et neid oleks võimalik tõlkida ja kasutada eeskujuna muude ETKRide loomisel.

Praktilisest seisukohast kaebavad vastajad viivituste üle määruse rakendamisel, toovad esile valitsussektori puudulikke teadmisi ETKRi kohta (riigiasutustes ja isegi Euroopa Komisjonis), probleeme seoses projektide abikõlblikkusega (vt punkt 4) ja mõnel juhul poliitilise tahte puudumist ETKRi kui subsidiaarsuse vahendi usaldamiseks.

Liikmesriikide põhiseadusliku korra erinevused tekitavad probleeme seoses valitsustasandite võimaliku erineva pädevusega. Mitmetasandilise valitsemise põhimõte ja ETKRi paindlikkus võib selle probleemi lahendada, kuid mõned vastanutest palusid lihtsustada ümberkohandamise menetlusi juhuks, kui liikmesriigi valitsusorgani pädevus muutub ja ETKR on juba asutatud.

➤ **ETKRide teabevahetus-, nõustamis- ja tugistruktuurid**

Enamik vastanutest (70 %), v.a liikmesriigid, väitis, et vajatakse Euroopa tasandi teabevahetuse ja tehnilise abi struktuuri. Küsitlusele vastanud rõhutasid ka Regioonide Komitee eksperdirühma rolli ja ETKRide võrgustikule edasise hoo andmise tähtsust.

Tabel 7. Õiguslikud aspektid. Vajadus teabevahetuse, teabe ja/või tehnilise abi meetmete järele.

Teabevahetuse ja tehnilise abi struktuuriks võiks olla platvorm või organ õiguslike vahendite paremaks tutvustamiseks ja võrgustumise toetamiseks. Mõned sidusrühmad soovivad riiklikul tasandil tegutsemist ka juhtimisorganite ja territoriaalse koostöö programmide kaudu. Üks sellise nõuandva organi eelis oleks erinevate menetluste kriteeriumide ühtlustamine. Paljusid selle nõuandva organi väljapakutud funktsioone täidavad juba Regioonide Komitee ja Interact ning ühendused oma vastavates valdkondades.

Regioonide Komiteel on palutud ETKRide registrit edasi arendada, jätkata menetluste jälgimist ja varustada soovijaid dokumentidega, näiteks kokkulepete ja põhikirjade projektidega.

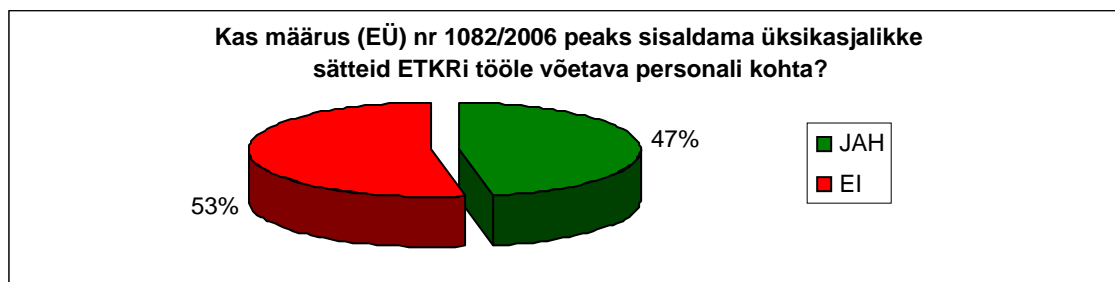
Teave näib samuti olevat tähtis aspekt, osaliselt seoses ETKRi loomise keerukusega. On välja pakutud ETKRide loomisele nõusoleku andmise eest vastutavate riigivõimuorganite omavahelist kohtumist. Ekspertid on välja pakkunud ETKRi juhtide kohtumisi Brüsselis hea tava ja teabe vahetuseks.

Ühe vastaja ettepanek puudutas interneti kasutamist netipõhise võrgustiku loomiseks, et võimaldada ja parandada heade tavade vahetust (näiteks URBACTi veebisait). See võib hõlmata ka uudiskirjade ja nõuandeliini kasutamist. Samuti võiks olla kasu töötajatele seminaride ja kursuste korraldamisest.

Vastanud viiest liikmesriigist neli ei nõustu vajadusega lisastruktuuride järele või nendele viitamisega määruses. Mõned kriitilised hääled (30 %) väitsid, et rohkem teavet ja tehnilise abi meetmeid pole vaja, enamasti seetõttu, et juba on olemas palju institutsioone, mis juba võimaldavad piiriülese koostöö tarvis teabevahetust, teavet ja/või tehnilist abi (nimelt Mission Operationnelle Transfrontalière (MOT), Beneluxi peasekretariaat, Euroopa Avaliku Halduse Instituut (EIPA) jne), ja ka seetõttu, et tähelepanu kese peaks jääma koostöö eesmärkidele ja ülesannetele.

➤ **Värbamine**

Töötajatega seotud küsimused on üks olulistest vastajate esiletõstetud muredest. See on teine õiguslik aspekt, mida tuuakse välja määrusega seoses tekkinud raskuse või kahtlusena, ja kolmas kahtluse või raskusena esiletoodud õiguslik aspekt, mis puudutab määruse rakendamist liikmesriikides. Siiski lähevad arvamused lahku ja 53 % vastanutest on seisukohal, et määruses peaksid sisalduma töötajaid käsitlevad üksikasjalikud sätted. Selle mõttega ei nõustu 3 liikmesriiki ja veel 4 jättis vastamata. Ühendused suhtuvad sellesse pooldavalt.

Tabel 8. Õiguslikud aspektid. ETKRide töötajaid käsitlevad sätted.

Tõstatatud küsimused ja taotlused Euroopa tasandi määruse muutmiseks on enamasti seotud vajadusega, et ETKRil oleksid oma töötajad (vältides sellega üksnes ametiasutuste lähetatud töötajate kasutamist) ja küsimusega, millise riigi õigust tuleks kohaldada.

Nende küsimuste üle, samuti värbamise tingimuste üle toimub arvestatav arutelu. Eriti tõstsid vastajad esile ohtu, et erinevatest riikidest pärit töötajate suhtes kohaldatakse pensioni, palga, sotsiaalkaitse, maksusüsteemi sätteid, mis erinevad nende päritoluriigi siseriiklikust õigusest. Samuti on probleeme seoses võimalusega lähetada partnerite töötajaid ETKRi ja seoses nende töötajate õigustega. Selleks et vältida värbamistingimuste halvendamist, soovitasid mõned vastajad lisada määrusesse võimalus kohaldada selle riigi õigust, kus töötajad oma kohustusi täidavad (siseriiklik õigus), ETKRi peakorteris asukohariigi õiguse või töötajate päritoluriigi õiguse asemel, juhul kui töötajad liiguvad ETKRis osalevast riigist sellisesse riiki, milles ei asu ETKRi peakorter. Samuti hoiaks see ära eelise, mille praegused eeskirjad mõnele riigile annavad. Üks vastaja soovitas lasta töötajatel valida, millise riigi õigust nad soovivad oma sotsiaalkindlustuse kohustuste suhtes kohaldada.

Mõned vastanutest on vastu määrusesse liiga üksikasjalike eeskirjade lisamisele. Nad teevad ettepaneku täpsustada tingimused ja personalieeskirjad ETKRi põhikirjas.

Samuti rõhutavad vastajad vajadust töötajate piisava kutsealase kvalifikatsiooni ja keelteoskuse järele; määruses peaksid sisalduma eeskirjad, mis võtavad arvesse liikmesriikide haridussüsteemide erinevusi.

Ühe eksperdi arvamuse kohaselt tuleks ETKRi töötajate küsimust käsitleda territoriaalse koostöö projektide finantsjuhtimise suunistes.

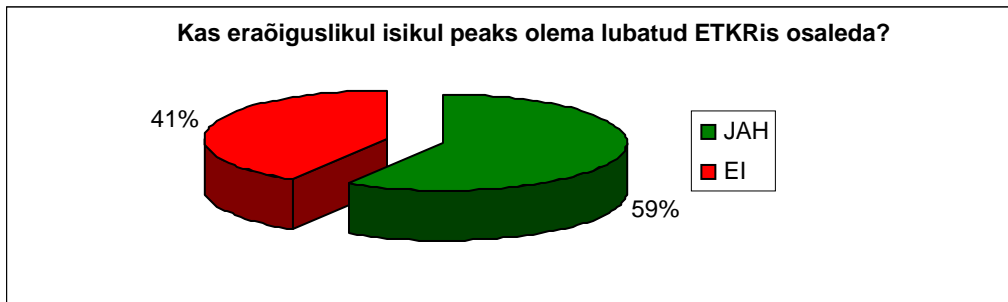
Mõned vastajad tegid ettepaneku kohaldada töötajatele eraldi põhimäärust sarnaselt Euroopa ametnike personalieeskirjadele või rahvusvahelisi eeskirju, nagu Euroopa teadusuuringute infrastruktuuri konsortsiumi puhul³.

➤ **Eraõiguslike isikute osalemine**

Arvamused lähevad lahku: enamik vastanutest (59 %, kuid ainult 1 liikmesriik) on poolt, kuid suur vähemus (41 %, sh 4 liikmesriiki) on seisukohal, et ETKRis osalemine peaks piirduma riigiasutustega ja seepärast ei peaks eraõiguslikud isikud ETKRides osalema.

³

Nõukogu määrusega (EÜ) nr 723/2009 loodud Euroopa teadusuuringute infrastruktuuri konsortsium.
Internetiaadress: http://ec.europa.eu/research/infrastructures/index_en.cfm?pg=eric.

Tabel 9. Õiguslikud aspektid. Eraõiguslike isikute osalemine ETKRides.

Need, kes on poolt, on arvamusel, et eraõiguslikud isikud peaksid osalema, kuid ainult konkreetsetel tingimustel, eelkõige tingimusel, et

- nad on asutatud avaliku õiguse kohaselt;
- nad ei taotle kasumit;
- nende puhul on tegemist avaliku ja erasektori partnerlusega või nende eesmärk on avalike teenuste, teadusuuringute, keskkonna, tööhõive, IKT, transpordi, tervishoiu, sotsiaalteenuste või hariduse haldamine üldhuvidest lähtuvalt;
- ETKRil on ülesandeid valdkondades, kus eraõiguslik isik tegutseb ja/või kui eraõiguslikud äriühingud tegutsevad ETKRi territooriumil;
- neil on oluline mõju piiriülese koostöö arendamisele;
- ETKRil, millega nad on seotud, pole õigust juhtida territoriaalse koostöö programmi;
- nad osalevad ainult ETKRides, mille tegevuse eesmärki on tänu sellele võimalik paremini saavutada, kusjuures rahastamine on selgelt määratletud;
- nende ETKRide suhtes kehtivad erinevad õigusnormid koos eraõiguslike isikuid puudutavate eritingimustega.

Osa vastanutest rõhutas, et mõnel juhul on partnerlus eraõiguslike isikutega vajalik. Eraõiguslikud isikud, kes pakuvad avalikku teenust vastavalt riigihanke eeskirjadele, või need, kelle eesmärk on osutada üldhuvi-, sotsiaalkindlustus-, arstiabi- ja tervishoiuteenused, võiksid anda väärtuslikke erialateadmisi ja aidata muuta rahalise olukorra jätkusuutlikumaks. Samuti oleks ilma selliste partneriteta väga raske arendada piiriülest koostööd tervishoiu valdkonnas. Lisaks tuleb kaasata peamised (avaliku, era-, vabatahtliku sektori) piirkondlikud osapooled, selleks et kindlustada ja edendada jätkusuutlikku arengut.

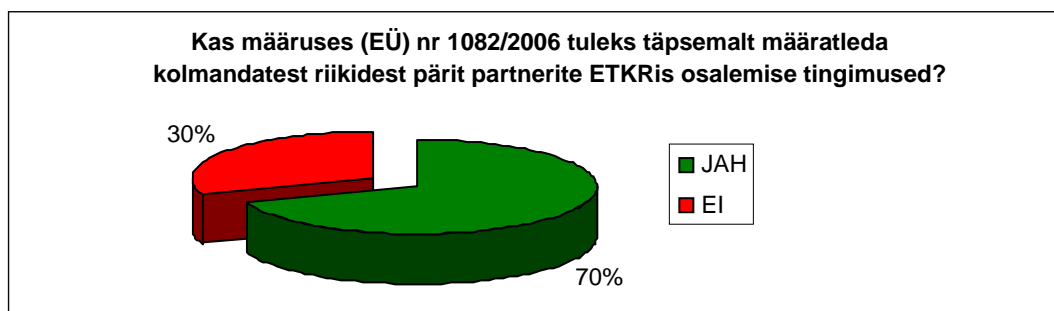
Vastuargumentideks on, et üksused ja eraõiguslikud isikud ei peaks ETKRis osalema, sest avaliku ja erasektori koostöök on juba olemas ELi mehhanismid (nt Euroopa majandushuviühing (EMHÜ)). Eraõiguslikud isikud ei vaja seega ELi tasandi määrust; lisaks on ETKRi määrukses selgesõnaliselt sätestatud, et sellega ei asendata olemasolevaid ELi mehhanisme.

Üks ekspert soovitas, et „konkurentsivõimekeskused, majandusarengu agentuurid ja mõned asjaomasel territooriumil asutatud esindusorganisatsioonid peaksid olema *de iure* ETKRi liikmed, kuid ilma hääleõiguseta”.

Ühe omavalitsuse kriitilise seisukoha kohaselt tuleks isikutel lubada ETKRis osaleda sõltumata nende staatusest; keskenduma peaks hoopis nende tegevuskohale, suurusele (VKE'd) või eelarvele.

➤ **Kolmandate riikide asutuste osalemine**

Kolmandate riikide osalemise osas on erinevaid seisukohti. 70 % vastanutest küll enamasti pooldavad kõnealuse määruse läbivaatamist vähem rangete sätete kasuks, kuid liikmesriikide arvates peaks kolmandate riikide asutuste osalemine olema välistatud. Teisest küljest näitavad Šveitsist ja Horvaatiast saadud vastused, et need riigid on ETKRis osalemisest huvitatud. Ühendused pooldavad kolmandate riikide osalemist.

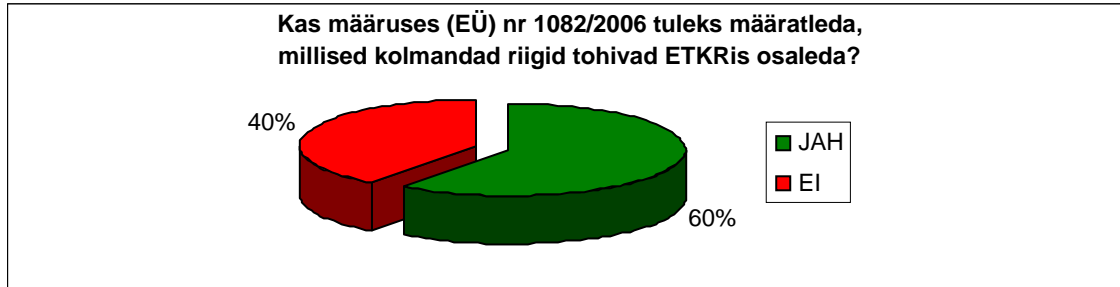
Tabel 10. Õiguslikud aspektid. Kolmandate riikide asutuste osalemine ETKRis.

Määruse läbivaatamise pooldajad tegid ettepaneku lisada teistsugused eeskirjad. Esimeseks meetmeks oleks lubada nn kahepoolseid ETKRe ühe liikmesriigi ja ühe kolmanda riigi asutuste vahel, eriti kui on tegemist geograafilise tervikuga. Veel tehti järgmised ettepanekud: lisada klausel, millega lubatakse osaleda kõigil riikidel, kes saavad ELi programmides osaleda; lubada ühinemiseelset rahalist abi saavate riikide osalemist; määratleda territoriaalse järjepidevuse eeskirjad, sh Vahemere ja naabruspoliitika osas; lisada ETKR ELi naabruspoliitika raames sõlmitud koostöö- ja assotsiatsioonilepingutesse. Ja lõpuks peaks Euroopa naabruspoliitika ja partnerluse rahastamisvahend ning ühinemiseelse abi rahastamisvahend viima vastavusse Euroopa Regionaalarengu Fondi ja muid struktuurifonde käsitlevate määrustega.

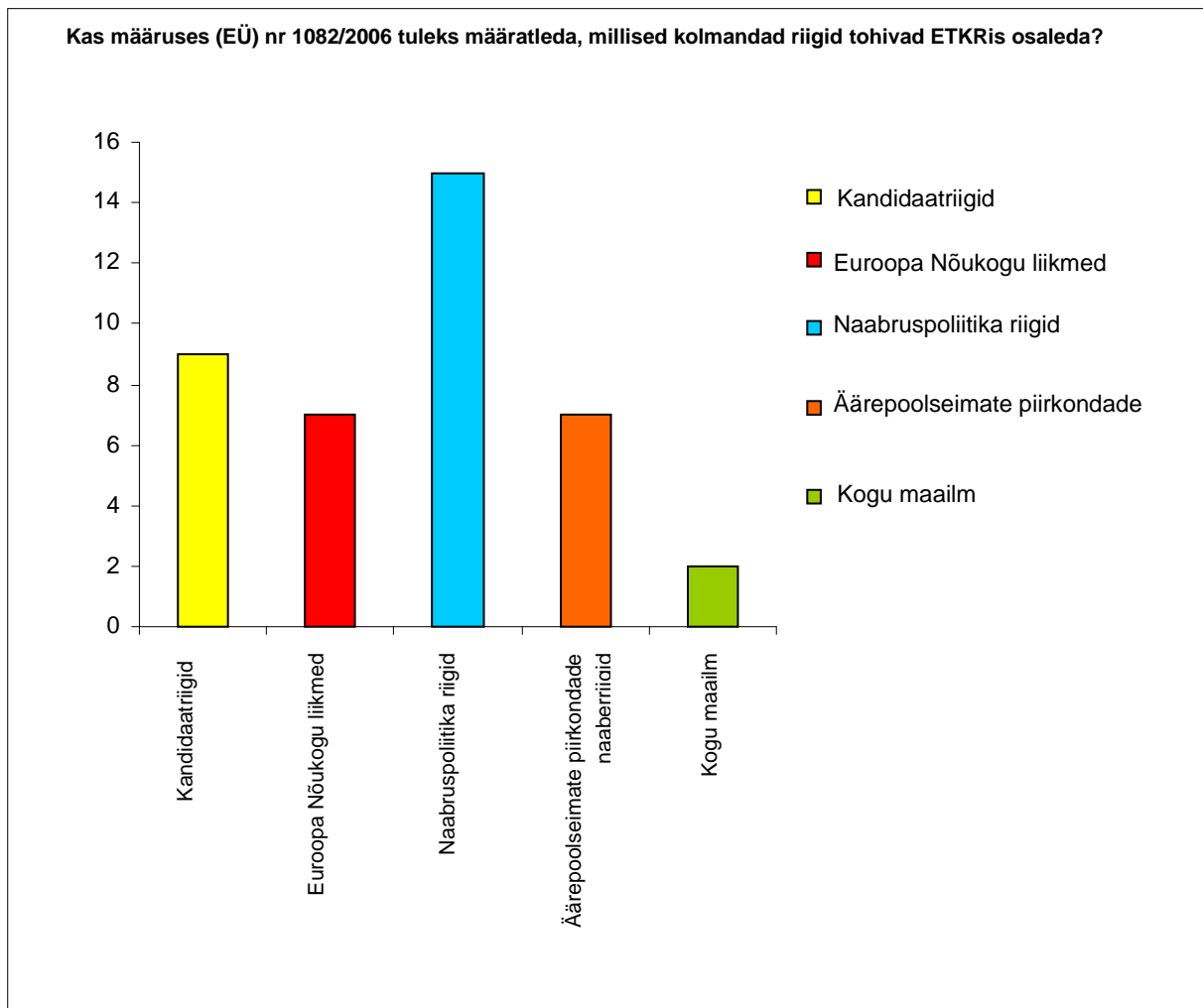
Üks liikmesriik hoiatas, et ühenduse õigus ei ole kohaldatav kolmandate riikide suhtes, ja pidas seda suureks takistuseks. Veel on üks omavalitsus tõstatanud eraldi teema, paludes piirata demokraatia puudujäägiga kolmandate riikide osalemist.

Tehti ka ettepanek koostada nimekiri kolmandatest riikidest, millel on lubatud ETKRis osaleda (nt Madridi konventsiooni osalisriikide puhul tuleks ette näha hindamiskriteeriumide lihtsustamine); või piirata osalemist ELi kandidaatriikide või potentsiaalsete kandidaatriikidega või võimaluse korral ka assotsiatsioonilepingud sõlminud riikidega. Vahemere piirkonna ETKRid on eriti kindlalt otsustanud osaleda aktiivselt Euroopa Vahemere piirkonna poliitikas. Välispiire mitteületavad ETKRid on samuti huvitatud naabruspoliitikas osalemisest.

Omavalitsused rõhutavad vajadust sätestada kõnealuses määruses, et kõigil Euroopa Nõukogu liikmesriikidel peaks olema lubatud osaleda, arvestades nende suurt kogemust piiriülese koostöö valdkonnas.

Tabel 11. Õiguslikud aspektid. Millised kolmandad riigid võiksid ETKRis osaleda.

Tabel 12. Õiguslikud aspektid. Kolmandate riikide osalemine. Kui määruses (EÜ) nr 1082/2006 oleks määratletud, millised kolmandad riigid tohivad ETKRis osaleda, siis märkige palun, millised. Lubatud on mitu vastust.

4. ETKR ja Euroopa territoriaalne koostöö

Määruse artiklis 7 on sätestatud, et ETKR võib olla Euroopa territoriaalse koostöö programme juhtiv asutus, viia ellu Euroopa territoriaalse koostöö projekte või muude ELi programmide rahastatud projekte või lihtsalt viia ellu muid territoriaalse koostöö meetmeid.

Programmide elluviimisega seoses suhtub enamik vastanutest väga hästi ETKRi kui juhtiva asutuse ja ühise tehnilise sekretariaadi rolli, mida peetakse subsidiaarsuse põhimõtte väljenduseks. Subsidiaarsuse põhimõtte tugevdab ETKRi rolli programmide elluviimisel ja ETKR võimaldab erinevate meetmete elluviimisel kasutada strateegilist lähenemisviisi. Peamisteks puudusteks on asjaolu, et väga suur ETKR võib olla otsuste tegemisel jäigem, on kahtlusi ETKRi kui ühise tehnilise sekretariaadi ja juhtiva asutuse rollide vahekorra suhtes ning olemas peaksid olema mehhanismid, et vältida huvide konflikte olukorras, kui ETKR on samal ajal juhtiv asutus ja projekti partner.

Mõned ETKRid, eriti suurtes liikmesriikides, osutavad sellele, et mõned riigiasutused ei soovi programmi juhtimist delegeerida. Hispaania ja Portugali piiril on loodud mitu sarnaste eesmärkidega ETKRi ja tuleks võtta meetmeid, et julgustada neid vähemalt programmi juhtimise osas kokkuleppele jõudma.

Euroopa territoriaalse koostöö projektide elluviimisega seoses hoiatasid mõned vastanutest, et ETKR on bürokraatia ja ressursside mõttes kulutõhus siis, kui see on kavandatud juhtima mitut projekti või suurprojekte. Nimetati mitmeid eeliseid, näiteks strateegiline lähenemisviis, millega integreeritakse meetmeid ühise poliitika raames; teabevahetus ja heade tavade levitamine; struktuuri alaline ja pidev iseloom; õiguslikult siduvad otsused ja partnerite pikaajalised kohustused; otsustamises osalemine ja vastutustunne; struktuuri läbipaistvus ja nähtavus; avaliku sektori rahaliste vahendite kasutamise tõhusus; lihtsamad hanked, eelarvestamine ja töötajate värbamine ning subsidiaarsuse põhimõtte rakendamine.

Vastused on sarnased ka siis, kui küsimused puudutavad muude ELi rahastatud projektide elluviimist.

Peamine probleem on seotud ETKRi abikõlblikkusega: esiteks tekivad ETKRidel probleemid erinevatele Euroopa territoriaalse koostöö programmidele taotluste esitamisel kas seetõttu, et mõned nende partnerid pole abikõlblikud (juhtum seoses Baleaari saartega, mis pole piiriülese koostöö jaoks abikõlblikud, kuna saartele kehtestatud kauguspiirang rannikust on 150 km⁴). Teiseks rõhutasid paljud vastanud, et ETKR peaks olema abikõlblik ja kõigis ELi programmides täieliku partnerina tunnustatud, juhul kui ETKRi partnerid vastavad konkursikutse nõuetele. Kõik komisjoni struktuuriüksused peaksid olema ETKRi olemasolust teadlikud ja lisama selle selgesõnaliselt oma konkursikutsetesse.

4

Lissaboni lepingu uues XVII jaotises on sätestatud piirialade mõiste. Mõned on seisukohal, et see on eesmärk ja mitte geograafiline mõiste vastavalt euroregionide mudelitele, seega vahemaa ülempiir peaks saarte puhul olema paindlik.

Euroopa territoriaalne koostöö ei lahenda liikmesriikide õiguse erinevusest tulenevaid probleeme. Mõned vastanutest märkisid probleeme seoses kolmepoolsete lepingutega ja seda, et saartele piiriüleses koostöös sätestatud kauguse ülempiir 150 km välistab territooriumid, mis peaksid piiriüleses koostöös osalema. ETKRi loomise menetlust tuleb lihtsustada, vastasel korral ei saa paljud ETKRid ellu viia lühiajalisi projekte.

ETKR loodi praeguse programmiperioodi projektide juhtimiseks liiga hilja. Ajavahemikuks 2014–2020 luuakse rohkem ETKRe ja nad tuleb süsteemi integreerida. Selleks et edendada ETKRide vastutusel erinevate piiriüleste projektide juhtimist, tuleb erinevaid mehhanisme (Euroopa Regionaalarengu Fond, ühinemiseelse abi rahastamisvahend, Euroopa naabruspoliitika ja partnerluse rahastamisvahend) paremini kooskõlastada.

Arvamused lähevad lahku küsimuses, kas eelistada ETKRe territoriaalse koostöö ja muudes programmides. Asjaolu, et ETKRe ei eelistata, võib ETKRi partnereid tagasi hoida, kuid teised vastajad meenutavad, et ETKRid luuakse ainult vabatahtlikult. Mõned nõuavad kaasrahastamisel juurdemakset, mis tuleks lisada ELi eelarvesse; teised on selle idee vastu. Tehti mõned ettepanekud ETKRide täiendava toetamise kohta, näiteks abi andmine asutamisprotsessis, katseprojektidele suunatud rahastamine või töötajate erikoolitus.

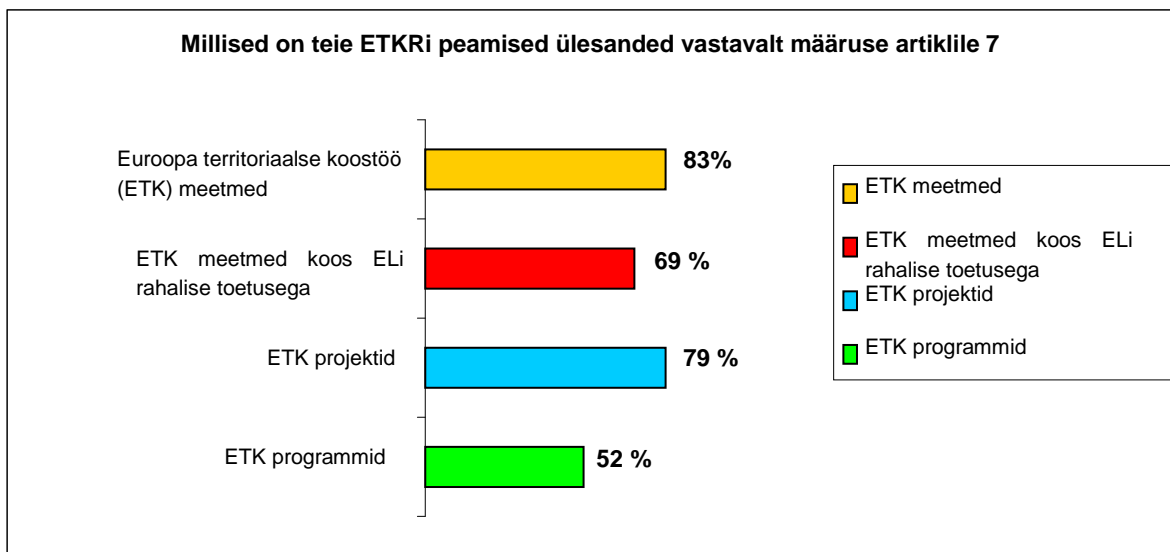
Vastanute seas ei näe mõned omavalitsused konkreetseid eeliseid selles, et ETKR viib ellu Euroopa territoriaalse koostöö programme või projekte.

5. ETKRi kogemus, väljakujunenud ülesanded, ettetulnud takistused ja edasine areng

Kõigil piiriülese koostöö alusel loodud või loodavatel ETKRidel on varasem partneritevahelise koostöö kogemus. ETKRi loomise motiveerijaks on enamasti soov luua nähtav ja püsiv piiriülese koostöö struktuur, kujundada ühised kasvustrateegiad, saavutada mastaabisääst ja hallata ühisprojekte, ühist infrastruktuuri või ühiseid keskkonna ressursse.

Kõik teadaolevad ETKRid põhinevad piiriüleasel koostööl. Ainult ETKRide Archimed (saarte rühmitus), Amphictiony (32 kohalikku omavalitsust Vahemere rannikul) ja loodava ETKRi Euroopa linnapoliitika teabekeskuste võrk (territoriaalplaneeringutega tegelevate asutuste rühmitus) liikmete vahel puudub territoriaalne järjepidevus.

Määruse artiklis 7 on sätestatud neli ETKRi tegevusvaldkonda. Enamik juba loodud ja loodavatest ETKRidest ei välista ühtegi neist valdkondadest (52 % märgivad Euroopa territoriaalse koostöö programme, 79 % näevad ette Euroopa territoriaalse koostöö projekte, 69 % kavatsesid rakendada muudest ELi programmidest rahastatud projekte ja 83 % märgivad muud koostööd ilma ELi-poolse rahastamiseta). Grande Region on ainus ETKR, mis on loodud konkreetselt Euroopa territoriaalse koostöö programmi rakendamiseks. Projekt EUKN, milles osalevad vaid riigiasutused, ei katse esitada taotlusi ühelegi ELi rahastatud programmile.

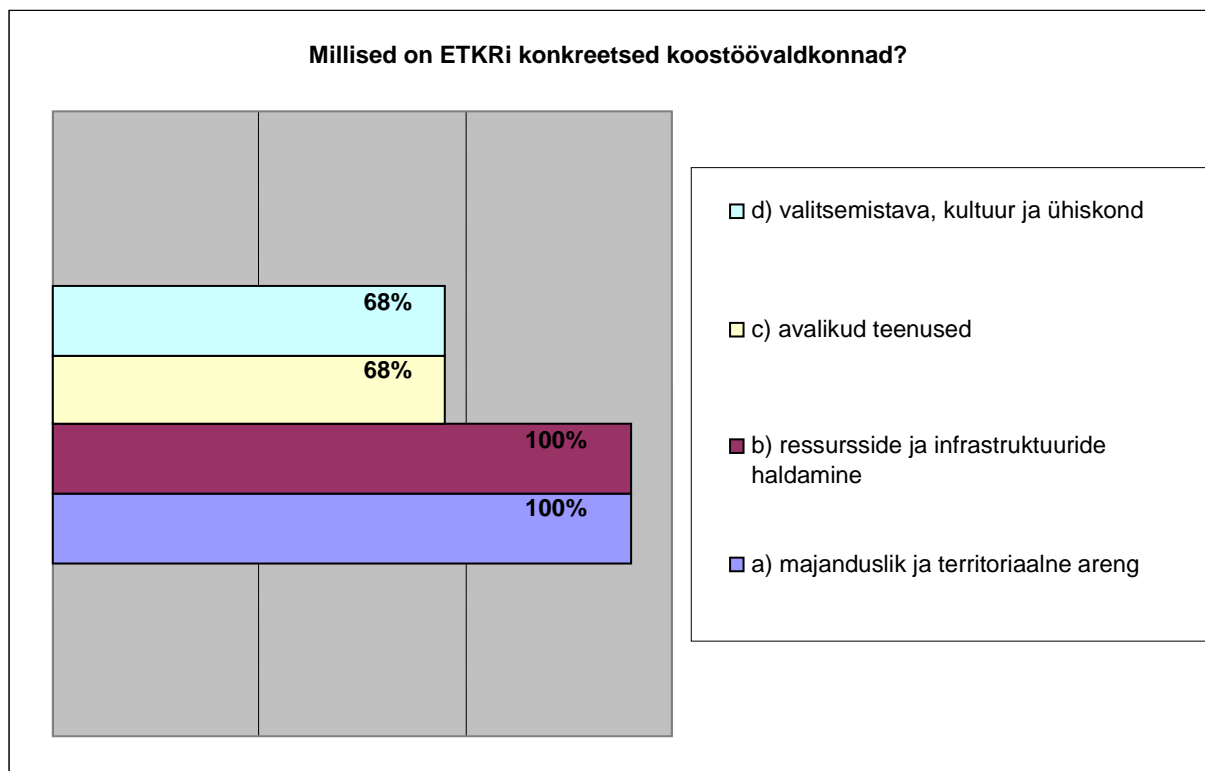
Tabel 13. ETKRi kogemus. Ülesannete kirjeldus vastavalt määruse artiklile 7.

ETKRid tegutsevad laial rindel⁵: 100 % on määratlenud tegevussuunana „majandusliku arengu”, 100 % on märkinud „ressursside ja infrastruktuuride haldamise”, 68 % osutavad „avalikke teenuseid” ja 68 % rakendavad „valitsemistava, kultuuri ja ühiskonna” meetmeid. Erinevused ilmnevad konkreetsetes tegevusvaldkondades: haigla ühine juhtimine või piiriülese loodusobjekti haldamine.

⁵

Mõned sidusrühmad rõhutavad, et ETKRidel on „ülesanded” ja mitte „pädevus”. Mõistet „pädevus” tuleks vältida.

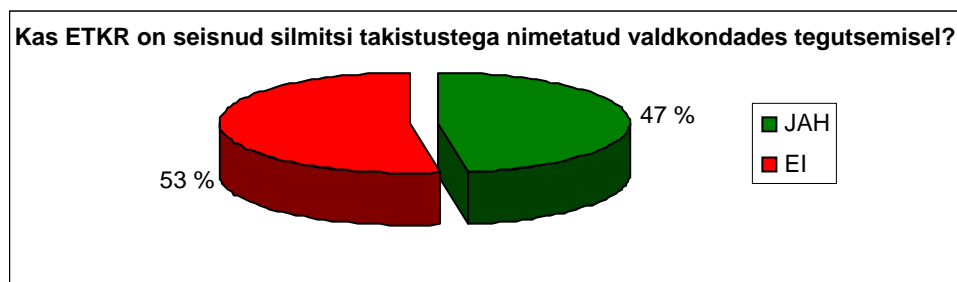
Tegevus ja algatused on tohutult mitmekesised ja ETKRide lisaväärtus muutub ilmselgeks, kui nad oma ülesannete täitmist alustavad. ETKRid võtavad peaaegu alati kasutusele klausli, millega tegevuse ulatust laiendatakse elanikkonna üldisemale kaasamisele. Praktikas on ETKRid muutumas kas poliitika kooskõlastamise ja koostöö struktuurideks või uuteks valitsustasanditeks.

Tabel 14. ETKRi kogemus. ETKRide tegevussuunad.

Enamik üldotstarbelisi piirialasid ühendavaid ETKRe teatab, et nad rakendavad majanduskasvu ja säästva arengu strateegiaid 2020. aastasse ulatuva ajakavaga vastavalt Euroopa 2020. aasta strateegiale. Seetõttu võib ETKRidest saada piirialade harmoonilise arengu tähtis vahend.

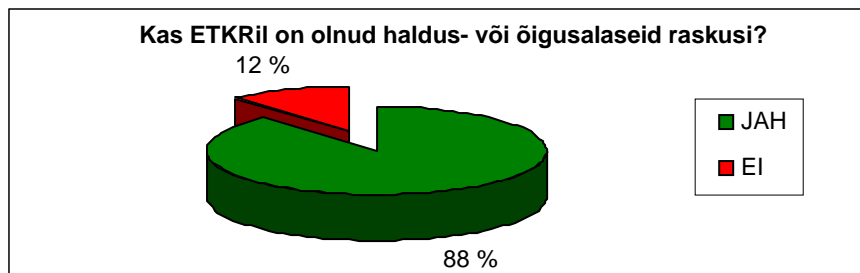
53 % olemasolevatest ja loodavatest ETKRidest märgivad, et neil on kõnealuste ülesannete täitmisel esinenud probleeme. See tähendab, et enamik probleeme tekib asutamisel ja tegevuse käivitamisel.

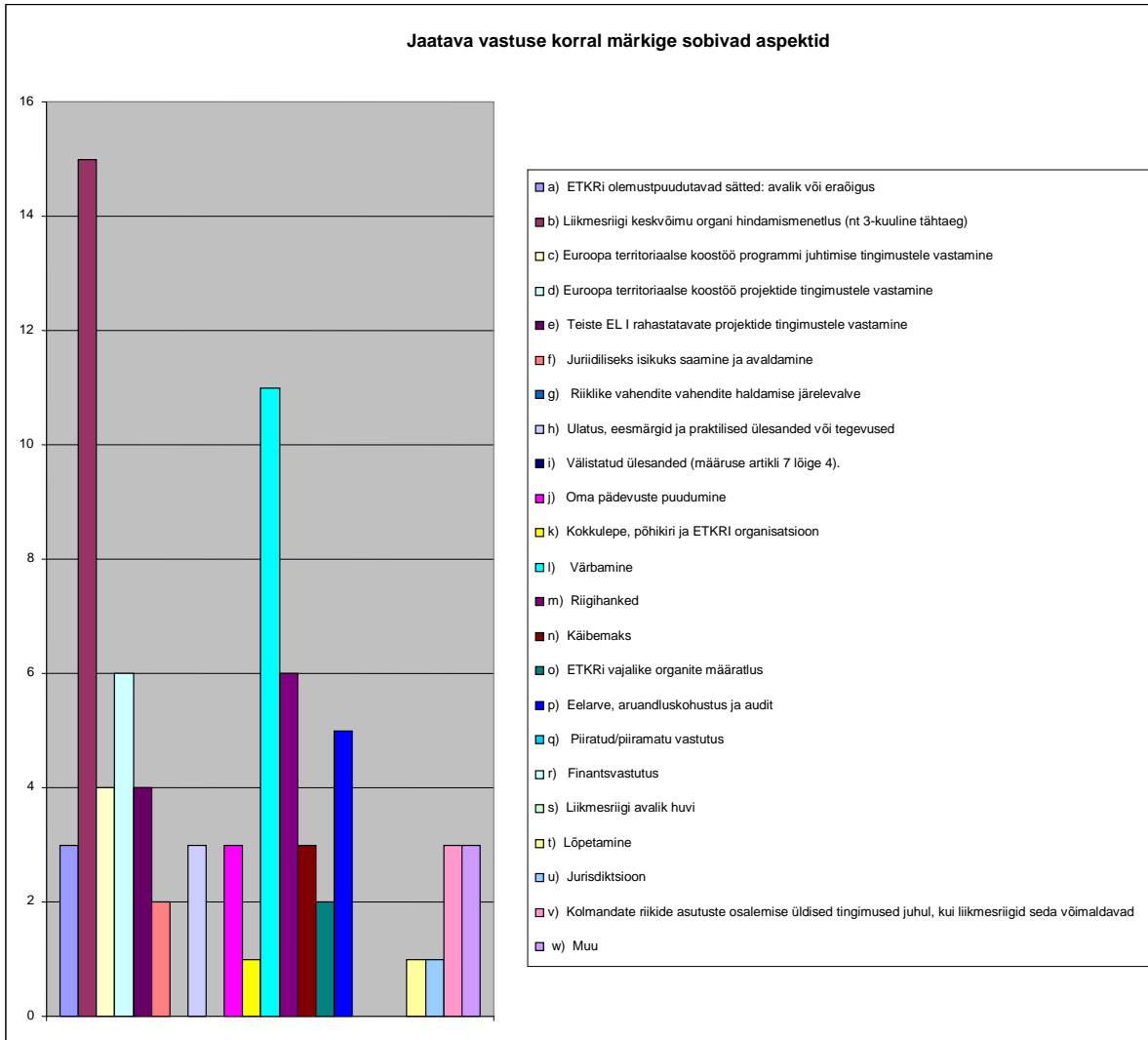
Tabel 15. ETKRi kogemus. Praktilised takistused.

Peamised märgitud probleemid on esinemissageduse järjekorras järgmised:

- liikmesriigi keskasutuse hindamismenetlus, näiteks kolmekuuline tähtaeg (vt punkt 3);
- töötajate värbamine mitte ainult juriidilistel põhjustel (vt punkt 3), vaid ka riikidevaheliste palgaerinevuste tõttu;
- probleemid seoses õigusega juhtida Euroopa territoriaalse koostöö või muude programmide projekte;
- õigus juhtida programme kas praeguse juhtiva asutuse vastumeelsuse tõttu või mõne sekretariaadi soovimatuse tõttu teha koostööd ETKRidega, kelles nähakse konkurente;
- riigihanked, eelarve ja aruandekohustus (vt punkt 3);
- muude riikide ametiasutused ei tunnusta käibemaksukohuslase ja sotsiaalkindlustuse numbreid;
- valitsusasutuste puudulikud teadmised ETKRi kohta.

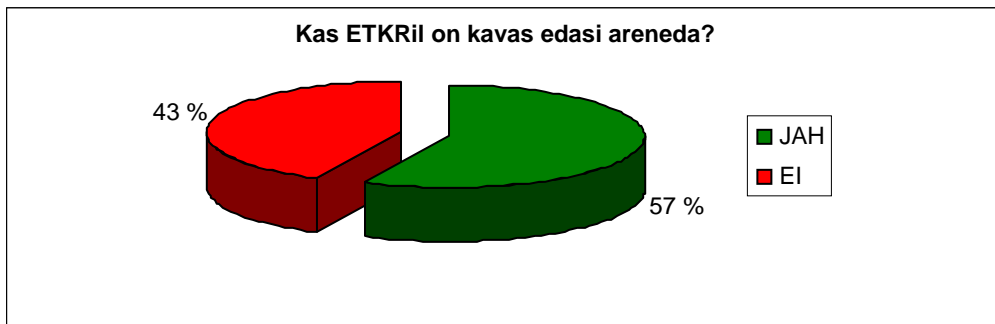

Tabel 16. ETKRi kogemus. Õigus- või haldusalased raskused.

Tabel 17. ETKRi kogemus. Õigus- või haldusalaste raskuste iseloom.

Tulevaste arengute osas kavandavad 57 % ETKRid edasisi arenguid, peamiselt on kavas suurendada liikmeskonda, enamikul juhtudel kas seetõttu, et mõne partneri sisemenetluse tõttu viibis liiga kaua nende ühinemine ETKRiga, või seetõttu, et partnerid on pärit kolmandast riigist, mis tulevikus (näiteks Horvaatia) ELiga ühineb. Esimese põhjusega seoses palusid mõned ETKRid liikmeskonna muutmise menetlust lihtsustada.

Tabel 18. ETKRi kogemus. Olemasolevate ETKRide tulevase arengu väljavaated.

6. ETKRi roll Euroopa integratsioonis

➤ ETKR ja territoriaalse ühtekuuluvuse eesmärk

Territoriaalse ühtekuuluvuse sätestamine Lissaboni lepingus tugevdab ETKRi rolli.⁶ Enamiku vastanute arvates on ETKR territoriaalse ühtekuuluvuse peamine õiguslik vahend või suurepärase ELi mehhanism. ETKR annab koostööle selge ja püsiva raamistiku. Arvamuses, mis käsitleb rohelist raamatut territoriaalse ühtekuuluvuse kohta, on öeldud, et ETKRid annavad platvormi integreeritud lähenemisviisile, mis võimaldab tegeleda probleemidega sobivas geograafilises ulatuses. ETKRid võimaldavad otseselt osaleda kõigil pooltel, kes suudavad programme tõhusamalt, järjekindlamalt ja sidusamalt juhtida (vähem ressursse, ühine juhtimine, jagatud vastutus). Liikmesriikide jaoks lihtsustab ETKR ühe institutsiooni raames koostööd keskasutuste ning kohaliku ja piirkondliku tasandi asutuste vahel. Piirkondade jaoks tasakaalustab see erinevate ELi programmide rakendamise ja ELi raha kulutamise tegelevate asutuste võimalusi.

Piirialadel võib ETKR aidata kaasa ELi *acquis*' rakendamisele, funktsionaalsete piirkondade integreerimisele ja piiride mõju häägustamisele. ETKR loob koostööstruktuurid, millega integreeritakse mitmed toimijad, ning arendab piiriülest koostoimet pikaajalise nägemuse alusel. Samuti edendab ETKR dialoogi ja võib leevendada liikmesriikidevahelisi poliitilisi konflikte. ETKR edendab territoriaalset ühtekuuluvust mitte ainult piiriülesel, vaid ka riiklikul tasandil, sest väga tihti on piirialad riigi vähem arenenud osad.

Üldiselt tugineb ETKR rikkalikule kogemuse ja praktika pagasile, soodustades koostööalaseid ettepanekuid ja pakkudes integreeritud tegevussuundi. ETKR edendab ühiskondliku tegevuse uusi vorme, näiteks integreeritud territoriaalsed planeeringud, võrgustike loomine ning teabevahetuse ja suhtluse arendamine ettevõtjate või konkreetsete kodanikuühiskonna rühmade (noored, naised, ümberasujad) vahel.

Sektorite osas viidatakse täpsemalt majandusarengule, tööhõivele, innovatsioonile, haridusele, tervishoiule ja keskkonnale. Geograafiliselt osutatakse, et ETKR lisab kaalu maapiirkondadele ja väikelinnadele, teostades seega subsidiaarsuse põhimõtet.

Mõned kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on skeptilisemad ja osutavad, et ETKR on õiguslik mehhanism, mis toimib ülesannete delegeerimise kaudu, seega peaks arutelu keskenduma ühtekuuluvuspoliitikale kui sellisele.

Üks liikmesriik ei usu, et selle uue mehhanismi kaudu saaks ühtekuuluvust parandada ja väidab, et see võib koostööd ohustada, luues ebakindlust ja kulutades ressursse uutele rasketele haldusprobleemidele lahenduste otsimisele.

⁶

Euroopa Liidu lepingu artikli 3 kolmandas lõigus on sätestatud, et „Liit edendab majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust ja liikmesriikide vahelist solidaarsust.” Euroopa Liidu toimimise lepingu 3. osa uus XVIII jaotis sisaldab uut ja olulist õiguslikku väidet, sest „majanduslikust ja sotsiaalsest ühtekuuluvusest” on nüüd saanud „majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus”, mis kõik on võrdsed.

➤ **ETKR ja Euroopa rajamine alt-üles lähenemisviisi kaudu**

ETKR viib kokku kohalikud ja piirkondlikud sidusrühmad. Nad saavad määratleda oma vajadused ja strateegiad ning rakendada ühiseid meetmeid ja algatusi. ETKR loob kahetasandilise suhtluskanali ja alt-üles lähenemisviisi on asjakohasem ning piirkondade prioriteedid, vajadused ja mured on võimalik viia liikmesriikide ja ELi institutsioonideni, kujundades sellega ELi poliitikat ja täites tsentraliseeritud poliitika tühimikke. Sellest võib saada kodanike Euroopa keskne element. ETKRid on mitmetasandilise valitsemise struktuurid, nad on juriidilised isikud, kes konsolideerivad siseturгу, aitavad tugevdada piiriüleseid piirkondi ja on kodanikega alalises dialoogis, seega peavad ELi institutsioonid neid dialoogipartneritena tunnustama. Üks piirkondlik omavalitsus juhtis tähelepanu sellele, et antud vaatepunktist on eriti olulised kohalike omavalitsusi ühendavad ETKRid.

➤ **ETKR ja mitmetasandiline valitsemine**

Regioonide Komitee on ETKRi rolli juba analüüsinud oma valges raamatus mitmetasandilise valitsemise kohta.⁷ Küsimustikule vastajad väljendavad üldiselt positiivset arvamust, sest ETKRi peetakse „mitmetasandilise valitsemise laboratooriumiks”, ehkki rohkem kui pool seni loodud ETKRidest koosneb sama tasandi partneritest, kas ainult kohalikest omavalitsustest või ainult piirkondadest.

Üldiselt edendab ETKR mitmetasandilist valitsemist, sest tegemist on ühise struktuuriga, milles erinevad valitsustasandid saavad võrdsetel alustel osaleda ning inimeste ja piirkondade vajadustest teadlikud olla. Paljud vastanud rõhutasid kodanikuühiskonna esindajate osalemise vajadust. Subsidiaarsuse põhimõtet kohaldatakse siis, kui ETKR määratleb piiriüleseid strateegiad, kui ETKR võimaldab omavalitsusel kujundada avalikku poliitikat ja kui ETKR osaleb makropiirkondade struktuuris.

Mõned vastanud osutavad, et EL kui selline tuleks ETKRidega integreerida või vähemalt peaks liidul olema ainult ETKRidele mõeldud suhtlemise ja teabevahetuse mehhanism. Teised on arvamusel, et siseriikliku õiguse kohaldamine võib olla tõhusale mitmetasandilisele valitsemisele takistuseks.

➤ **ETKR ja makropiirkonnad**

ETKRide võimalik panus makropiirkondadesse seisneb makropiirkonnasisese koostöö struktureerimise võimaluses, sest ETKRid on püsivad struktuurid, millel võib olla palju osapooli. ETKRid võivad aidata makropiirkondade struktuuri tugevdada.

Enamik vastanutest osutab, et makropiirkondade struktuur on liiga suur ja keerukas, mistõttu on võimatu makropiirkondade projekte juhtida ETKRi kaudu. ETKRi ülesanne ei ole kompenseerida makropiirkondade institutsioonilise struktuuri puudumist.

⁷

Vastu võetud 2009. aasta juunis Regioonide Komitee täiskogu istungjärgul. CdR 25/2010. Internetis: <http://www.cor.europa.eu/governance>.

Teabe puudumine makropiirkondade kohta on väga paljud vastused muutnud erapoolikuks, sest valitseb suur segadus küsimuses, mis asi on makropiirkond. Lisaks sellele osutavad mõned vastajad, et makropiirkondade „palavik“ ei tohiks segada ETKRi käsitlevat arutelu.

➤ **ETKRid ja naabruspoliitika**

Esiialgu on väga raske luua ETKRe koos ELi mittekuuluvate naaberriikidega. Vaid kaks ETKRi, UTTS ja euroregioon Senza Confini, teevad koostööd vastavalt Ukraina ja Horvaatiaga. Peamine kasulik külg on selle pikaajalise partnerluse poliitiline tähtsus ja tugi, mida ETKRid võivad pakkuda ELi *acquis*' rakendamisele, mis on eriti tähtis siis, kui tegemist on kandidaatriikidega.

Vastajad üldiselt rõhutavad ETKRi pakutavaid võimalusi. Oma vastustes osutavad nad, et ETKRid võivad aidata lahendada kodakondsuse ja piiriga seonduvaid küsimusi, parandada kaasatud piirkondade heaolu ja suurendada inimeste teadlikkust Euroopa Liidu kohta. ETKRid soodustavad territoriaalset ühtekuuluvust, siseriiklike õigusaktide ühtlustamist, haldussuutlikkuse parandamist ning Euroopa naabruspoliitika ja partnerluse rahastamisvahendi tulemuslikumat piiriülest kasutamist. ETKRid võimaldavad sihipärasemat koostööd ja võivad isegi aidata saavutada makropiirkondlike strateegiate eesmäärke.

Siiski, mõned oma arvamust väljendanud piirkonnad ja enamik liikmesriike pole nii optimistlikud ja nende seisukoht on, et ETKR kui mehhanism peab jääma vaid ELi tasandile.

Konsultatsioon „ETKRi õigusakti läbivaatamine”

1. lisa. Osalejate nimekiri.

- Olemasolevad ETKRid
 - ETKR Eurométropole Lille-Kortrijk-Tournai ja Lille Métropole (FR-BE)
 - ETKR Gemer-Borsod-Abaúj-Zemplín (HU-SK)
 - ETKR UTTS Ung-Tisza-Túr-Sajó (HU-SK)
 - ETKR Amphyctiony (GR-IT-CY-FR)
 - ETKR Archimed (IT-ES-CY)
 - ETKR Duero-Douro (PT-ES)
 - ETKR Eurodistrict SaarMoselle (FR-DE)
 - ETKR Eurodistrict Strasbourg-Ortenau (FR-DE)
 - ETKR Eurorégion Pyrénées-Méditerranée (FR-ES)
 - ETKR Galicia-Norte de Portugal (ES-PT)
 - ETKR Hospital de la Cerdanya (ES-FR)
 - ETKR Ister-Granum (HU-SK)
 - ETKR West-Vlaanderen / Flandre – Dunkerque – Côte d'Opale (FR-BE)
 - ETKR ZASNET (PT-ES)

- Loodavad ETKRid
 - Békés – Arad EGTC Ltd., Békési komitaat (HU)
 - Eixo Atlantico do Noroeste Peninsular AEDEA – Agencia Europea de Desarrollo Eixo Atlantico (ES)
 - EuRegio Salzburg – Berchtesgadener Land - Traunstein – EGTC (AT)
 - Eurodistrict de l'Espace Catalan Transfrontalier (ES-FR)
 - European Urban Knowledge Network EGTC. Madalmaade Kuningriigi siseasjade ja kuningriigiasjade ministeerium)
 - Eurorégion Alpes-Méditerranée – GECT (FR-IT)
 - Euroregion Aquitaine-Euskadi. Baskimaa valitsus (ES)
 - Euro-Región Extremalentejo, Portalegre ringkonna valitsus (PT)
 - Euroregione Senza Confini – Veneto maakond (IT)
 - Mestna občina Nova Gorica (SI) – GECT občin: Comune di Gorizia (I), Mestna občina Nova Gorica (SLO) in Občina Šempeter – Vrtojba (SLO)/Territorio dei comuni: Comune di Gorizia (I), Mestna občina Nova Gorica (SLO) in Občina Šempeter-Vrtojba (SLO)
 - Parc Marin International des Bouches de Bonifacio. Office de l'Environnement de la Corse (FR)
 - Pirineus-Cerdanya. Communauté de Communes 'Pyrénées-Cerdagne' (FR-ES)
 - Posočje-Benečija (SI), Soča Valley Development Centre
 - Tritia ETKR, Žilinský samosprávny kraj (SK)

- Ung-Tisza-Túr Korlátolt EGTC ltd. (HU-RO-SK)

- Muud piiriülesed struktuurid
 - Šveitsi kantonid: Kantone Basel-Stadt (BS)/Basellandschaft (BL)/Aargau (AG)/Jura (JU)/Solothurn (SO)-REGIO BASILIENSIS
 - Östersundi omavalitsus
 - Agglomération franco-valdo-genevoise - ARC Syndicat mixte
 - Ministerium für Wirtschaft, Mittelstand und Energie des Landes Nordrhein-Westfalen, Nordrhein-Westfaleni majandus- ja energeetikaministeerium)
 - Euregio Meuse-Rein
 - COSANTE (Coopération sanitaire transfrontalière)
 - Euroregion Baltic International Permanent Secretariat
 - Secretaría General de Acción Exterior de la Junta de Andalucía
 - Communauté de Travail des Pyrénées (CTP)
 - Euroopa Piiriregioonide Assotsiatsioon (AEBR)
 - C.A.F.I. – Association de la Conférence des Alpes Franco-Italiennes
 - Helsinki-Tallinn Euregio Forum

- Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused
 - Baleaari saarte valitsus (ES)
 - UTTS põllumajanduse ja rakendusmajanduse keskus (HU)
 - Saksimaa (DE)
 - Valencia provintsi valitsus (ES)
 - Castilla - Leóni autonoomse piirkonna valitsus (ES)
 - Kärnteni liidumaa valitsus (AT)
 - Vlaanderen. Flaami kogukonna ministeerium, kohaliku omavalitsuse asutus (BE)
 - Saarimaa majandus- ja teadusministeerium (DE)
 - Lubuszi vojevoodkond (PL)
 - Rheinland-Pfalzi liidumaa majandus-, transpordi-, põllumajandus- ja viinamarjakasvatuse ministeerium) (DE)
 - Pas-de-Calais departemangu nõukogu (FR)
 - Trento Trento autonoomne provints (IT)
 - Alam-Austria liidumaa (AT)
 - Viini linn ja liidumaa (AT)
 - Csongrádi komitaat (HU)
 - Liberecký kraj - Euroregion Nisa (CZ)
 - Freiburgi ringkonnavalikogu (DE)
 - Alam-Sileesia vojevoodkond (PL)
 - Gouvernement suisse - Canton de Genève- Services des affaires extérieures (CH)

- Baieri liidumaa valitsus
- Kataloonia valitsus (ES)
- Kärnteni liidumaa valitsus (AT)
- Communauté Urbaine de Strasbourg (FR)
- Dubrovnik-Neretva maakonna regionaalarengu agentuur

Liikmesriigid

- Sloveenia Vabariigi kohaliku omavalitsuse ja regionaalpoliitika ministeerium)
- Ministère du Développement Durable et des Infrastructures du Luxembourg
- Ungari avaliku halduse ministeerium
- Département fédéral des affaires étrangères de la Confédération Suisse - Service politique de coopération transfrontalière
- Soome töö- ja majandusministeerium, regionaalarengu osakond (FI)
- Poola regionaalarengu ministeerium, territoriaalse koostöö osakond
- Ungari avaliku halduse ja justiitsministeerium
- Eesti Vabariigi siseministeerium
- Tšehhi Vabariigi valitsuse kantselei
- Confédération Suisse - Département Affaires Etrangères

Organisatsioonid

- Euroopa Piiriregioonide Assotsiatsioon (AEBR)
- Leedu Kohalike Omavalitsuste Liidu esindus Brüsselis
- Mission Opérationnelle Transfrontalière (MOT) – Prantsusmaa
- Association des Régions de France (ARF)
- Euroopa Piirkondade Assamblee (AER) peasekretariaat
- Central European Service for Cross-Border Initiatives (CESCI)
- European Association of Elected Representatives from Mountain Areas (AEM) – Association européenne des élus de montagne
- Euroopa Piiriregioonide Assotsiatsioon (AEBR)

Eksperdid ja muud sidusrühmad

- Kärnteni liidumaa valitsuse kantselei)
- Centre d'Observation Européen des Régions (C.O.E.U.R)
- European Academy of Bozen/Bolzano
- Unioncamere del Veneto – Eurosportello del Veneto
- École Doctorale de Sciences Juridiques et Politiques - Centre de Droit International - Université Nanterre
- Euroopa majandushuviühing Sealink (EEIG Sealink)

- INTERACTi programm edendab ja toetab head valitsemistava ning Euroopa territoriaalse koostöö programme
 - Les Européens du Grand Lille / De Europeanen van Groot Rijsel
 - Confédération Suisse - Département Fédéral Affaires Etrangères
-